

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.III.20.473/2010/6.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek a Megyei Bíróság alperes ellen kártérítés iránt a Veszprém Megyei Bíróság előtt 3.P.20.861/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Győri Ítéltábla Pf.III.20.427/2009/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 17. sorszámmal benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. november 17. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 34.200 (Harmincnégyezer-kettőszáz) forint felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 570.000 forint kártérítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését a Ptk. 349. §-a alapján. Állította, hogy a fizetési meghagyás kibocsátása iránti két nemperes eljárásban jogszabálysértően utasította el a költségmentesség iránti kérelmét a bíróság, ezért nem jutott hozzá a követeléseéhez. A kártérítési perben is költségmentesség engedélyezését kérte, ezt a bíróság az ítélet meghozatala előtt, a tárgyaláson utasította el jogszabálysértően.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A keresetet elutasító elsőfokú ítélet indokolásában a bíróság megállapította, hogy a bírósági munka jellegével együtt járó jogalkalmazási, értelmezési tévedés a felróhatóság körén kívül esik. Hivatkozott arra, hogy a jogerős döntés mindenkire, így a bíróságra is kötelező, ezért a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg egy másik perben hozott döntés jogellenességét. Utalt arra, hogy a felperes kárának bekövetkezése is kétséges, mert az ügyvédi díj iránti igényét az anyagi és eljárási jogszabályi rendelkezések figyelembevételével érvényesítheti.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróságnak az alperes felróható magatartásának hiányára vonatkozó álláspontja megalapozott, mert a bíróság részéről a jogszabály téves értelmezése és ezzel összefüggésben a bizonyítékok téves értelmezése önmagában felróható magatartást nem valósít meg. A jogértelmezési és jogalkalmazási tévedés csak akkor alapozza meg a kártérítési felelősséget, ha ezek a tévedések feltűnően súlyosak és nyilvánvalóan tévesek. A személyes költségmentesség iránti kérelem még esetleges téves elbírálás esetén sem vezethet annak a megállapítására, hogy a határozat meghozatalában közreműködő bíróság vétkes magatartást tanúsított.

A felperes fellebbezést nyújtott be a költségmentesség elutasítását megállapító végzések ellen, a másodfokú bíróság helybenhagyta azokat.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és abban annak hatályon kívül helyezését kérte, új eljárás elrendelésével. Hivatkozott arra, hogy a felperes bevétele és kiadásának a különbözete számít jövedelemnek, ennek alapján pedig a jogszabály követelményének megfelelt, de legalább méltányosság alapján a kedvezményt meg kellett volna kapnia, ezért tévesen utasították el a költségmentesség iránti kérelmét, miként ebben az eljárásban is.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelemben nem hivatkozik olyan konkrét jogszabályra, amelyet álláspontja szerint a jogerős ítélet sért. A kérelem tartalmából az állapítható meg, hogy a jogerős ítéletet azért tartja jogszabálysértőnek, mert a költségmentességi

kérelmeit tévesen utasították el; a kifejtett álláspontja azonban téves.

A felperes bírósági jogkörben okozott kára megtérítése iránti keresetének elbírálására a Ptk. 349. §-ának (3) bekezdése értelmében a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése az irányadó. A bíróságnak e szabály figyelembevételével kellett azt vizsgálnia, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben keletkezett-e felperesnek a keresetben megjelölt vagyoni kára.

A felperes a keresetben érvényesített kárát arra vezette vissza, hogy a személyes költségmentesség elutasítása miatt nem tudta érvényesíteni a követeléseit és emiatt keletkezett annak az összegével megegyező kára.

A jogerős ítélet indokolása helyesen utal arra, hogy a felperesnek a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján nemcsak az alperes jogellenes magatartását, hanem az ezzel okozati összefüggésben álló károsodását is bizonyítania kell.

A jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy a felperes keresetének jogalapja hiányzik, a felperes ebben az ügyben valójában a korábban megindított és a kereseti illeték lerovása hiányában a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem elutasításával záruló ügyek felülvizsgálatát kérte. Egy korábban, más ügyben hozott jogerős határozatra hivatkozással, mintegy újabb jogorvoslati eszközként a Ptk. 339. és 349. §-ára alapítottan kártérítési igény nem érvényesíthető. Az 1997. évi LXVI. törvény (Bszi.) 7. §-a a jogerő pozitív hatásáról is rendelkezik: a bíróság határozata mindenkire, így a később eljáró állami szervekre - ideértve a bíróságot is - kötelező.

A felperesnek azt kellett volna bizonyítania továbbá, hogy a költségmentesség engedélyezése esetén az érvényesített követeléseikhez bizonyosan hozzájuthatott volna, és ez csak azért maradt el, mert a költségmentességi kérelmeit a bíróság elutasította. A felperesnek ez az állítása csupán feltételezésen alapul és az okozott kár bizonyítására nem alkalmas, és nincs is jogi lehetőség arra, hogy a bíróság ebben a perben döntse el: a korábbi pereket a felperes biztosan megnyerte volna és hozzájutott volna az ott érvényesített követeléséhez.

Ezért helyes volt a jogerős ítélet döntése, mert a jogellenes magatartás nem állapítható meg, és a kár felmerültét sem bizonyította a felperes, ezért a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében és a Ptk. 349. §-ának (1) és (3) bekezdésében megfogalmazott kártérítési felelősséget megalapozó magatartás megállapítására nem kerülhet sor.

Tévesen hivatkozik a felperes arra, hogy jogszabálysértően járt el az elsőfokú bíróság, amikor a költségmentesség iránti kérelméről csak a tárgyaláson döntött: a tárgyi illetékeljegyzési jog kedvezményére figyelemmel nem volt eljárásjogi akadálya a tárgyalás kitűzésének anélkül, hogy a bíróság korábban döntött volna költségmentesség iránti kérelméről.

A kártérítési felelősségnél a felróhatóság vizsgálatára csak akkor kerülhet sor, ha a felperes bizonyítja, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett. A jogerős ítélet a jogellenes magatartás és kár hiányában is állást foglalt a felróhatóság kérdésében, amelynek indokai egyébként helyesek. A bírói gyakorlat egységes abban, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megállapításának akkor lehet helye, ha bíróság kirívóan súlyos jogértelmezési-jogalkalmazási hibát vét, vagy nagyfokú köteleességszegést tanúsít. A költségmentességet elutasító végzések indokolásából megállapítható, hogy a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 6. §-ának (1) bekezdésében írt feltételek vizsgálata megtörtént, s miután azoknak a kérelmek nem feleltek meg, a kérelmek nem voltak teljesíthetők. A rendelet 6. §-ának (2) bekezdésében írt méltányosság alkalmazásánál pedig mérlegeléssel dönthető el a költségmentesség adása, amelynél a vétkesség eleve nem állapítható meg.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperest a felülvizsgálati eljárási illetéknek az állam részére való megtérítésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) alapján kötelezte.

Budapest, 2010. november 17.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő